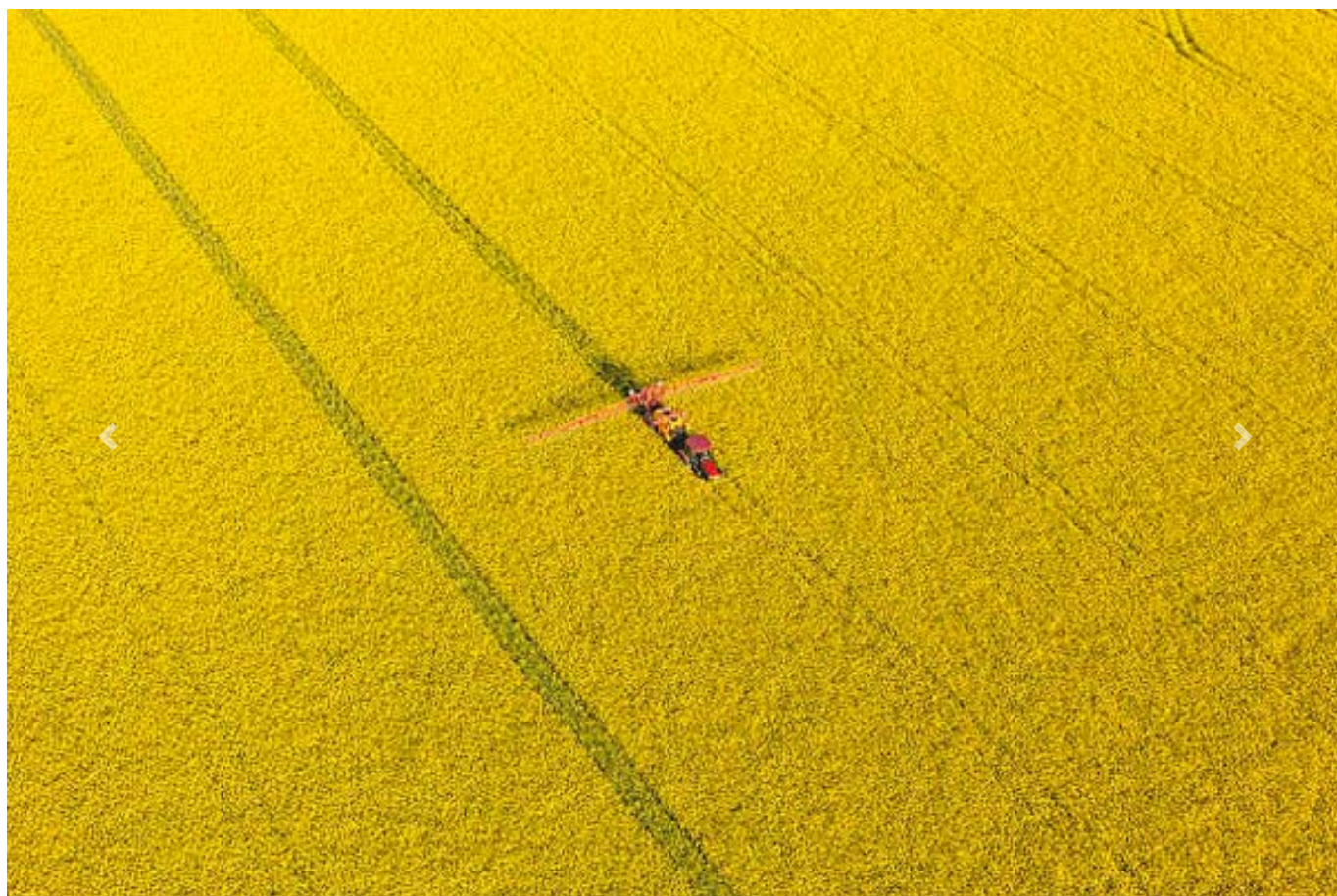

Есенни агротехнически и растителнозащитни мероприятия при рапицата

Автор(и): Растителна защита

Дата: 24.09.2023 Брой: 9/2023

Агротехнически мероприятия

Сеитбооборот

Най-добри предшественици са зърнено-житните, бобови и окопни култури, които освобождават площта рано и има достатъчно време за подготовка на почвата за сеитба на рапицата. Слънчогледа е неподходящ предшественик, тъй като и двете култури са гостоприемници на икономически опасни болести. Най-добре е културат да се засява на едно и също място през 3-4 години. Рапицата е добър предшественик за житните култури, тъй като изчиства почвата от патогени и подтиска развитието на някои плевели, като балура и трискота.

Обработка на почвата

Необходимо е да осигури рохкав и мек повърхностен слой, без буци и плевели, без растителни остатъци от предходната култура. Семената на рапицата са много дребни и изискват твърдо легло. Валирането преди и по време на сеитбата спомага за дружно поникване и съхранение на почвената влага.

Добра влагозапасеност на почвата

При продължително засушаване се препоръчва изчакване на валежи, за да се извърши сеитбата при добра влагозапасеност на почвата - около 70 % от ППВ.

Подходящ почвен тип

Най-подходящи за рапицата са почвите със среден до тежък механичен състав, с неутрална реакция - рН 6-7, богати на хумус и калций, с добри влагозадържащи качества и които не са склонни към образуване на почвена кора.

Сеитба

Оптималният срок за засяване на рапицата е от края на август до към 20-25 септември. До настъпване на зимните студове растенията трябва да са формирали розетка, с 6-8 листа и с добре развита коренова система. За равномерното поникване оптималната дълбочина на сеитба е 2-4 см.

Торене

Най-точно се определя запасеността на почвата и торовите норми необходими за културата, след почвен анализ за всяко конкретно поле. Фосфорните и калиеви торове се внасят с основната обработка на почвата, а азотните - като подхранване. За формиране на добър добив от семена, се препоръчват следните торови норми:

- при слабо запасени почви: Азот 18-20 кг/дка; Фосфор 8-10 кг/дка; Калий 10-12 кг/дка.
- при добре запасени и високо плодородни почви: Азот 14-16 кг/дка; Фосфор 6-8 кг/дка; Калий 9-10 кг/дка.

рапична листна оса

Борба с неприятелите

През есента рапицата се напада от неприятели, които при определена плътност могат да причинят големи стопански загуби. Целта на есенното третиране на рапицата с инсектициди, е да се запази в максимална степен целостта на листната маса на растенията, за успешното им презимуване. С предимство да се засяват обеззаразени с инсектициди семена и редовно да се обследват посевите за определяне числеността на неприятелите.

Рапична листна оса

През есента се развива трето поколение на неприятеля. Възрастните оси летят до края на месец октомври и снасят яйцата си по семеделите и първите същински листа. Младите лъжегъсеници се хранят по долната страна на листата, като ги нагриват под формата на малки ямички. С нарастването си те прогизват отвори по листните петури, които постепенно се уголемяват, правят периферни нагривания, а по-късно изядат цялата листна петура, без главните нерви. След като завършат развитието си лъжегъсениците се заравят в почвата и остават да зимуват.

Борбата срещу рапичната оса се извежда при праг на икономическа вредност 2-3 броя/м² лъжегъсеници или 2-3 броя/м² повредени растения. Регистрирани инсектициди за борба: Карате зеон 5 КС - 15 мл/дка; Цитрин макс(циперкил, циперт 500ЕК) - 5 мл/дка, Поли 500 ЕК - 5 мл/дка.

Рапична стъблена бълха

Разпространена повсеместно и във висока плътност нанася огромни щети. Неприятелят развива едно поколение годишно. Зимува като яйце, ларва и възрастно насекомо. През месец септември възрастните започват усилено да се хранят и от края на септември до средата на месец декември яйцеснасят. Излюпените ларви отначало се вгизват в епидермиса на стъблата, а по-късно по дръжките и централните жилки на листата. Част от ларвите се излюпват през пролетта. Сходен вид с рапичната стъблена бълха е Малката рапична стъблена бълха. По рапицата вредят още - черна, светлокрака, вълнистоивичеста, ленова, конопена и други видове земни бълхи.

Химична борба се извежда при праг на вредност: 2 бр. възрастни/кв.м. при поникване; 4 бр. възрастни на кв.м. след поява на 3-ти лист; 3-5 бр. ларви на растение. Регистрирани инсектициди за борба: Дека ЕК - 30 мл/дка; Маврик 2 Ф - 30 мл/дка; Цитрин макс – 5 мл/дка.

Рапичен скритохоботник

Вредят ларвите на неприятеля, които правят ходове в дръжките на листата, а след това преминават в стъблото.

При слабите растения, с тънки и къси листни дръжки, те достигат до централната част на стъблото и се вгризват във вегетационния връх още през есента. Такива растения загиват или не образуват централни стъбла, а само странични.

Химична борба да се води при плътност: 2-4 бр. бръмбари/кв.м. Регистрирани инсектициди за борба: Маврик 2 Ф - 30 мл/дка; Цитрин макс – 5 мл/дка.

Борба с болестите

Сухо стъблено гниене (Фомоза)

Проявява се от поникване на растенията до фенофаза „6-ти лист“. Върху най-долните листа се образуват неправилни закръглени, сивозеленикави петна, с дребни черни точки по тях /пикницийте на причинителя/. Петната постепенно некротират и обхващат листните дръжки и стъблото. Заразяването на стъблото става непосредствено на нивото или над почвената повърхност. Фомозата напада и кореновата шийка, с появяването на тъмни петна, които водят до изсъхване и загиване на растенията. Болестта се развива на хармани в посева и при благоприятни условия много бързо обхваща цялото

поле. Причинителят се запазва в растителните остатъци и отчасти в семената на рапицата. Развитието на фомозата се благоприятства от дъждовно и влажно време и оптимална дневна температура 22-24° градуса. Да се прилага балансирано торене и да се води борба с неприятелите по рапицата, тъй като повредите от тях са вход за заразяване.

За успешен контрол на болестта да се пристъпи към есенно внасяне на фунгициди, което ще намали в значителна степен честотата и силата на заразяването, както и опасността от измръзване на растенията. Регистрирани фунгициди за борба: Карамба 60 ЕК – 120 мл/дка; Пиктор СК-50 мл/дка с 20-40 л/дка работен разтвор; Фоликур 250 ЕВ/Хоризонт – 50 – 100 мл/дка.